Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0220U102171

Державний реєстраційний номер: 0115U004246

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-03-2020

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 5

Назва етапу: Дослідження широколистянолісової та хвойно- широколистянолісової природних зон з метою визначення природних виділів до заповідання. Підготовка рекомендацій щодо створення об'єктів ПЗФ. Зведення усіх пропонованих об'єктів у межах України на карті фізико-географічного районування

Початок етапу: 03.2019

Закінчення етапу: 12.2019

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут географії Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05540402

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 44, м. Київ, Київська обл., 01034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442346193, 380442341481

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 00019270

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 54, м. Київ, Київська обл., 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Президія Національної академії наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442350981

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрям фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 283.3

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Розробка наукових принципів та ландшафтно-біотичних критеріїв організації перспективної сітки заповідних територій різного рангу

Назва роботи англійською:

Development of scientific principles and landscape and biotic criteria for organization of perspective network protected areas of different grade

Реферат українською:

Об'єктно-предметне поле дослідження – ландшафтне та біотичне різноманіття рівнинної території України, її природно-заповідний фонд. Мета роботи – розробити методологію виявлення територій, перспективних для заповідання, на основі аналізу біотичного- та ландшафтного різноманіття рівнинної України виявити перспективні для заповідання території, виробити рекомендації щодо їх створення. Методи дослідження – географічний, ландшафтознавчо-екологічний, біогеографічний, геоботанічний, зоологічний, зоогеографічний. Результати дослідження. Розроблено методологію виявлення територій, перспективних для заповідання. У контексті стратегічних цілей розвитку ПЗФ України розглянуто проблеми сучасної просторової організації мережі природно-заповідних територій рівнинної України, виявлено прогалини в існуючій системі природно-заповідного фонду. З урахуванням цього – для територій окремих адміністративних областей, що розташовані у межах різних природних зон обґрунтовано пропозиції щодо створення мережі нових та розширення наявних заповідних територій. Оцінено перспективи запропонованих змін ПЗФ у контексті забезпечення можливостей досягнення у 2020 р. 15% заповідності – відповідно до вимог Закону України «Про основні засади державної екологічної політики України на період до 2020 року». З використанням даних дистанційного зондування Землі здійснено ГІС-аналіз ландшафтів лісостепової зони з метою визначення потенційних для заповідання територій – на основі оцінювання глибини трансформації ландшафтів внаслідок антропогенної діяльності та ступеню ландшафтного різноманіття території дослідження. На рівні адміністративних областей території розкрито особливості рамкових умов заповідання з урахуванням стратегій розвитку цих регіонів та планів їх реалізації. Здійснено оцінювання території з позицій суспільної значимості територій, вироблено пропозиції щодо цінних територій, що потребують охорони. Сформовано базу даних потенційних для заповідання територій у межах рівнинної України.

Реферат англійською:

Object of research is the landscape and biotic diversity of the plain territory of Ukraine, its system of protected areas. Purpose – to identify areas for network of protected areas based on the grounds of the landscape and biotic diversity analysis of the territory of different natural zones of Ukraine. Research methods - geographical, landscape-ecological, biogeographical, geobotanical, zoological, zoogeographical. Results of the study. A methodology for identifying the natural territories for protection has been developed. The problems of modern spatial organization of the network of protected areas of the different natural zones are considered. The gaps in the existing system of the nature reserve fund are identified. Proposals for the creation of a network of new and expanding of existing protected areas have been grounded. The prospects of the proposed changes in the network of protected areas are assessed in the context of ensuring the possibility of achieving 15% of the reserve in 2020 - in accordance with the requirements of the Law of Ukraine "On the main principles of the state environmental policy of Ukraine for the period until 2020". Using the data of remote sensing of the Earth GIS analysis of plain landscapes was carried out to identify potential protected areas based on an assessment of the depth of landscape transformation as a result of anthropogenic activity and the degree of landscape diversity of the study area. At the level of the administrative regions of the area, the features of the framework conditions of the protected areas

foundation are revealed, taking into account the development strategies of these regions and their implementation plans. The assessment of the territory from the perspective of public importance was carried out, proposals were made for valuable areas that need protection. A database of potential territories within the plain Ukraine has been formed.

Індекс УДК: 502.4(1/9); 502.7(1/9); 502.4(100); 502.7(100); 502.4:001.89; 502.7:001.89, 911.9:502, 581.9, 591,9 502.1

Коди тематичних рубрик: 87.31.91

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Руденко Леонід Григорович

Науковий ступінь: д. геогр. н.

Вчене звання: професор, акад.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Пропозиції та рекомендації щодо створення нових та розширення наявних заповідних територій лісостепової зони України, вироблені на основі оцінки ландшафтного та біотичного різноманіття цієї території, аналізу рамкових умов заповідання та суспільної значимості території.

Назва НТП англійською: Proposals and recommendations for creation a network of new and expanding of existing protected areas of the forest-steppe zone of Ukraine, formed on the basis of assessment of the landscape and biotic diversity of this territory, analyzing the framework conditions of the foundation of the protected areas and the public significance of the territory.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: Результати дослідження є важливим у контексті забезпечення виконання Закону України "Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року" та Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року у частині збільшення частки територій природно-заповідного фонду.

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Розроблено методологію виявлення територій, перспективних для заповідання на засадах поєднання географічних, ботанічних і зоологічних принципів та критеріїв визначення біотичного і ландшафтного різноманіття. У контексті стратегічних цілей розвитку ПЗФ України розглянуто проблеми сучасної просторової організації мережі природнозаповідних територій у межах окремих природних зон України, виявлено прогалини в існуючій системі природно-заповідного фонду досліджуваних природних зон на рівні окремих фізикогеографічних країв. Обґрунтовано пропозиції щодо створення мережі нових та розширення наявних заповідних територій для територій окремих адміністративних областей. Такі пропозиції створені на основі оцінки ландшафтного та біотичного різноманіття досліджуваної території з урахуванням пропозиції державних органів виконавчої влади та місцевих органів самоврядування, науковців, освітян і громадськості. На окремі території, що пропонується створити подано розгорнуті обґрунтування. Оцінено перспективи запропонованих змін ПЗФ у контексті забезпечення можливостей досягнення у 2020 р. 15% заповідності території України – відповідно до вимог Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року». З використанням даних дистанційного зондування Землі здійснено ГІС-аналіз ландшафтів природних зон з метою визначення потенційних для заповідання територій – на основі оцінювання глибини трансформації ландшафтів внаслідок антропогенної діяльності та ступеню ландшафтного різноманіття території дослідження. На рівні адміністративних областей розкрито особливості рамкових умов заповідання з урахуванням стратегій розвитку цих регіонів та планів їх реалізації. Здійснено оцінювання території з позицій суспільної значимості територій, вироблено пропозиції щодо цінних територій, що потребують охорони. Сформовано базу даних потенційних для заповідання територій у межах рівнинної України.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Звіт по НДДКР, Підготовлено аналітичну записку

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи: Права не надаються

Наявність бізнес-плану: Ні

Техніко-економічне обгрунтування: Ні

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Панченко С.М. Знахідки рослин Червоної книги України на північному сході України // Знахідки рослин і грибів Червоної книги України та Бернської конвенції (Резолюція 6). – Т.1. / Наук. ред. А.А. Куземко. – Київ-Чернівці: ДрукАрт, 2019. – С. 301-306.

Панченко С.М. Урочище Шпитове (Шпитов) як потенційна природоохоронна територія // Конотопські читання: зб. наук. праць. Вип. Х. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2019. – С. 286-290.

Панченко С.М., Іванець В.Ю. 50 рідкісних рослин Сумщини. Атлас-довідник. – Чернівці: ДрукАрт, 2019. – 64 с.

Руденко Л.Г., Голубцов А.Г., Чехний В.М., Иваненко Е.И., Дидух Я.П., Лисовский С.А., Маруняк Е. А., Костюшин В. А. Методика оценивания территории для формирования сети заповедных объектов в Украине // Природопользование. – 2019. – №1. – 37-50.

Руденко Л.Г., Голубцов О.Г., Чехній В.М., Іваненко Є.І., Дідух Я.П., Лісовский С.А., Маруняк Є.О., Костюшин В.А. Методологія виявлення потенційних заповідних територій і її апробація у степовій та лісостеповій зонах України // Природа Полісся: дослідження та охорона. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 20-річчю Рівненського природного заповідника (м. Сарни, 13-15 червня 2019 року) / ред. Р.О. Журавчак. – Рівне, 2019. – С. 145-155.

Чехній В.М., Голубцов О.Г., Іваненко Є.І. Методичні підходи до створення перспективної мережі територій природно-заповідного фонду України // Регіональні проблеми України: матер. VII Всеукр. наук.-практ. конф., м. Херсон, 3-4 жовтня 2019 р. / За ред. І.Пилипенка, Д.Мальчикової. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. – С. 249-251.

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Маруняк Євгенія Олександрівна
д. геогр. н., 11.00.02

Перелік осіб-виконавців

Іваненко Євген Ігоревич
(к. геогр. н., 11.00.11)

Іванова Вікторія Анатоліївна

Акімов Ігор Андрійович
(д. б. н., 03.00.08)

Байдіков Іван Анатолійович
(к. геогр. н., 11.00.01)

Брусенцова Наталія Олександрівна

Вакаренко Людмила Павлівна
(к. б. н., 03.00.05)

Василюк Олексій Володимирович

Винокуров Денис Сергійович
(к. б. н., 03.00.05)

Голубцов Олександр Григорович
(к. геогр. н., 11.00.01)

Давидов Денис Анатолійович
(к. б. н., 03.00.05)

Дідух Яків Петрович
(д. б. н., 03.00.05)

Коломійчук Віталій Петрович
(к. б. н., 03.00.05)

Костюшин Василь Анатолійович
(к. б. н., 03.00.08)

Куземко Анна Аркадіївна
(д.б.н., 03.00.05)

Лісовський Сергій Антонович
(д. геогр. н., 11.00.02)

Маруняк Євгенія Олександрівна
(д. геогр. н., 11.00.02)

Матвєєв Микола Дмитрович
(к. б. н., 03.00.08)

Мойсієнко Іван Іванович
(д. б. н., 03.00.05)

Орлов Олександр Олександрович
(к. б. н., 03.00.05)

П'ятківський Ігор Омелянович

Панченко Сергій Михайлович
(д. б. н., 03.00.05)

Поливач Катерина Анатоліївна
(к. геогр. н., 11.00.02)

Прекрасна Євгенія Петрівна
(к. б. н., 03.00.07)

Руденко Леонід Григорович
(д. геогр. н., 11.00.12)

Титар Володимир Михайлович
(к. б. н., 03.00.08)

Філюта Катерина Олександрівна

Чехній Віктор Михайлович
(к. геогр. н., 11.00.01)

Яворська Олена Григорівна

Яковенко Олександр Григорович

Відповідальний за підготовку облікових документів Чехній В.М.

Телефон +38 (044) 234-04-92

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

